

Het huis

*De geluiden zijn van mijn oren, de deuren
zijn van mijn handen, de rode stenen
van mijn ogen, de vloeren van mijn dochters
en de zolder van mijn zonen en omgekeerd*

*het is allemaal van mij, ik leef zoals ik slaap
tussen de veilige wanden van mijn ademhaling
tot de wind de muren openschudt, met mijn blik
de stenen vergeet en gaat liggen.*

*Het zal een andere wind zijn die waait door het huis.
Misschien ben jij er nog, misschien ook niet.
Het zal een andere wind zijn.*

*Iemand heeft een huis, die geluiden zijn
van haar oren, de deuren zijn van haar handen
maar ik ben het niet. Wij zijn daar niet.*

Esther Jansma

Uit: '555 gedichten over leven en liefde en dood – Lannoo 2009

Toevallig wellicht of toch niet, doet de titel denken aan het televisieprogramma waarin programmamaker Eric Goens gedurende 24 uur graaft in de ziel van bekende en intrigerende Vlamingen. Een succesprogramma waardoor we BV's wat dichters op de huid aanvoelen, meer menselijk, of toch weer niet. Het kader straalt – zowel vorige jaren in Zuid-Afrika als nu op een Vlaamse locatie – luxe uit. Wil men de gasten wat verwennen om ze 'loslippiger' te maken? Het is duidelijk dat de vragen kort op de huid zitten. Hetzelfde gevoel, maar dan gericht op één huis, krijgen we in het gedicht van Esther Jansma. Naar aanleiding van wellicht een verhuis wordt de woning zintuiglijk weergegeven als 'het is allemaal van mij'. Het grijpt de persoon op een haast fysieke manier hard aan met 'De geluiden zijn van mijn oren, de deuren/ zijn van mijn handen, de rode stenen/van mijn ogen.' Ook de zonen en dochters worden erbij betrokken, ook zij hebben er gewoond en zullen herinneringen meedragen. 'Tussen de veilige wanden van mijn ademhaling' heeft de woning steeds rust geboden 'tot de wind de muren openschudt'. Een blik op 'de stenen' – het zijn slechts stenen – heeft er duidelijk steeds voor gezorgd dat na huiselijke stormen de wind telkens weer gaat liggen. De witruimte tussen het eerste deel van het sonnet (twee strofen van telkens vier verzen) en het tweede deel (twee strofen van drie verzen) biedt een extra terugblik. De woning is verlaten, overgelaten...

En *'Het zal een andere wind zijn die waait door het huis'*. Zullen eigen gevoelens tastbaar overblijven als er andere bewoners zijn? Zeker in herinneringen! Tweemaal gebruikt de Nederlandse dichteres het woord *'misschien'*. Bijna zeker drukt dit een wens of verwachting uit. Maar *'Iemand heeft een huis'* gekocht en – en dit is zeker – *'Wij zijn daar niet.'* De ik-persoon en wij als gezin hebben geen vat meer op de situatie. Een gevoel van verlatenheid maakt zich meester van de dichter die met een laatste blik op *'het huis'* afscheid neemt. (HVdS)